

W kim krew stóleci potężnie krąży,
Srebrniwi lud!
Bo wie żąk wyszedł, więc wie, gdzie dąży.
Naród jak rzeźbiarz by z ziemskiej gliny
Na chwałę Panu postacie snuł:
Ducha i woli potężne czyni,
A więc kto myślał, czynił i cał,
W krew tén pokoleń winien przechodzić,
Ściegł ich siła winien się stać,
Kto się z przeszłości umie odrodzić,
Ten będzie wieniec przyszłości brać!
Niechaj od dziejów nicodnie odsta
Tego, co krzywdy w dziejów ma wstę,
Większa jest krzywdą nasza jak wina:
Więć od szobnego dziejów początku
Od dni Chłobrego, przez Piastów dzieje,
Przez Jagiellońskie pogodne dni,
Niech plynie ogień, o siłę leje,
Plynie krew dążeń w potomków krwi.
Twardo, surowo, Długosza okiem,
Niech winy wnuków strofje dają:
W wytyny patrzy namiętnem okiem
Kto winą własną z wytyny spadł,
W sobie siła, by zdobyć szczyty
Ciężkich, nie mleklich szuka on dróg,
Męsa ma ducha a nie kobiety,
Pięć zaciśnięta, a nie wzrok łzawy:
Na czystych, szobnych, twardych łaskawy
Ojciec był Bóg!

Kongres historyczny.

Wczoraj o godzinie 4ej popołudnia w wielkiej sali Sukienniczej odbyło się pierwsze posiedzenie kongresu historycznego. Naprzeciw estrady odbębnej popierali Długosza za szeregiem czynnych członków Akademii zasiadli zaproszeni uczestnicy kongresu, którzy bądź to badaniem na polu historii polskiej, bądź też udziałem w komisyjach Akademii, bądź też udziałem w przedmiotach dotychczasowych zeszłych polskiej zdobyli sobie prawo do szanownego wzięcia. Po bokach estrady zasiadli goście i publiczniści, a w półokrąg dwa stoły jeden przeznaczony dla sprawców dziełnikarskich, drugi dla słuchaczy uniwersyteckich, którzy podjęli się zadania przegłosowania ogólnego sprawozdania.

Tutaj dopiero można było oświecić jak licznie zjechało się na to wzięcie i ilu pracowników cięży się dziś dziełniarstwo polskie i to galezie umiejętności, które w bezpośrednią z historią stoja w związku. Nie ma dotąd pełniej listy wszystkich uczestników kongresu; niestety, przeto wina, że podajemy w kronice wiadomości o przybyłych gościach nie wszystkich dotąd wymienić zdołaliśmy.

Posiedzenie to zaszczylił swą obecnością X. biskup krakowski, a pierwszego głosu udzielił szanujący się prezydent miasta prof. Szujki, który przedmował, że następuje:

Przed rozpoczęciem prac kongresu proszę szanownego gospodarza kongresu o głus nie dając, żeby przy wstępie rozdzielił się nad znaczeniem kongresu, zostawiam to fachowym uczonemu, mnie jako gospodarzowi miasta słu o to, aby z całego serca powitał zgromadzonych gości. Zdawien dawna jest Kraków dumny z tej tradycji, która go łączy z cywilizacją zachodnią tu na północ od osu jak uniwersytet jagielloński stał się założony. Po różnych kolejach losu Kraków dzisiaj szczyty się, że to, że znów stał się siedziskiem nauk i sztuk pięknych i dla tego w imieniu miasta wyrażam radość, że po raz pierwszy odbywa się tu kongres. Szanowni goście, oświeć tu przybyli pozwólcie, że w imieniu miasta serdecznie was powitamy i pozdrowimy.

Powitanie prezydenta zgromadzenia przyjęli hucznymi oklaskami.

Pierwsze posiedzenie kongresu zajął sekretarz Akademii profesor Józef Szujki w dłuższej przemowie, której tylko główną podajemy treść. Witam was panowie — rzekł — z uszczerbkiem radości i chętnie! Witam was wyrażam staropolskim tak licznym zgromadzeniem i tak ochotnie przybyłym, niedziękuję wam, bo dziękować w imieniu grona, które was wesoło, nieuszczerbkiem w prawo. Zgromadziła was wspólna miłość dziejów przeszłości i gorliwość w badaniu zeszłych polskiej. Nikt przeto dziękować wam nie ma prawa, bo wszystkich ożywia to samo uczucie, ta sama dągnieć.

Następnie mowa w krótkich słowach sakrosił szanownemu kongresowi i jego ważność, jako zadatku polepszenia siły i celem zbiorowych zadań czy rozstrąsania kwestyj spornych w historii.

Wierwanie na kongres historyczny wywołało wśród szanownych poparcie i uszanowanie jego potrzeb. Nie wszyscy jednak z wzniesionych osobistości stawili się mogli. Z szanownymi mowa nieobecność prof. Zeiberga z Wiednia, którego prace o średniowiecznych historiach polskich tak piękny dla nas jest nabytkiem, a któremu słabość niedozwoliła przybyć. Nie mógł przybyć żaden z uczonych węgierskich z powodu odbywania się równocześnie jubileuszu naukowego w Pesarze. Akademia zagrebska nadesłała adres w języku chorwackim, który odesłał i przelożony Dr. Nehring, a w którym połączony z nami pokrowieństwem języka i szereg w Długosza uznają jedną z gwiazd słowiańskiego świata. Towarzystwo historyczno-literackie w Paryżu dotknęło podwójną stratą wiersza Teodora Morawskiego i sekretarza Bronisława Zaleskiego nie udało wysłać swego reprezentanta, ale daje ciągle dowody wspólności działania z naszą Akademią.

Przez poznańskiego Towarzystwa przyjaciół nieobecny przesłał pismo, w którym łączy się z dągnięciami kongresu, a Towarzystwo to ma kilku przedstawicieli, jak XX. małata Litowskiego, kanonika Korytkowskiego, X. profesora Łukowskiego, prof. Rymskiewicza. Towarzystwo Toruńskie przysłało także swego przedstawiciela, a nieobecność uroczono X. Hipplera jest tem bardziej dotkliwa, że Akademia szanująca mu ważne usługi w podjętym wydaniu korespondencji Hosiysza. K. Władysław Czartoryski, który wzbogacił zbiory miasta naszego przeniosłszy swoje muzeum, bibliotekę i archiwum do Krakowa, nie mógł także przybyć. Hr. August Cieszkowski w ostatniej chwili wstrzymał się stąd. P. Spasowicz z Petersburga nie mógł się również stawić, choć w ciągłych zostaje stosunkach z pracami historycznymi Akademii. Czeskie muzeum narodowe ma swego przedstawiciela na kongresie w osobie historyka Tomka-Witaję zbiorowo i poszczególnie obecnych, zwrócił się prof. Szujki do hr. Komantego Przedsiedzielnego i rzekł, że wziął on wraz z bratem w spełnienie nie tylko dotychczas ale posunąć ofiary i miłość zeszłych i z tego długu wywiązali się szanownie, a oddać imie Długosza związaniem zostaje z naszkicem Przedsiedzielnego.

Następnie p. Szujki wyraził uszanowanie dla dziennikarstwa krajowego, że uszanowało szanowanie kongresu, jego zadania wyłączenie naukowego i politycznego niemającego nie wspólne, że nieomieszkując podawać szerszej publiczności wiadomości z obchodów Długoszy. Mowa zwróciła się do młodzieży w pięknych słowach wskazując nadzieję, jakie w niej starczyła pokłada w tem przekonaniu, że niejedną z pośrednią w swym tornistrze nosi buławę marszałka.

Zakończył wzywaniem do wyboru przewodniczących i zaproszeniem szanownych: Kongres należy podzielić na dwie części: sekcję historyczną i archeologiczno-artystyczną. Posiedzenia dwóch sekcji muszą się odbywać odrębnie a znowu wspólnie inicjatorów kongresu zaproponował prof. Szujki wybór: prof. Antoniego Małeckiego prezesem całego kongresu, prezesami honorowymi Dra Roeppla i p. Tomka; na prezesa sekcji historycznej X. Walezyana Kalinkę, a na jego zastępcę p. Kazimierza Jaroschowskiego; na prezesa Wydziału archeologiczno-literackiego p. J. I. Karasewskiego, na zastępcę hr. Włodzimierza Dąbrowskiego. Wśród oklasków zgromadzenie przyjął przez aklamację wybór wszystkich przewodniczących.

Po czym prof. Szujki zaprosił prof. Małeckiego i prezesów honorowych w obradach do objęcia dalszego przewodnictwa.

Gdy prof. Małeki wstąpił na estradę powitał go huczne oklaski poezem przemówił jak następuje:

„Serdeczne dzięki szanownym kolegom, szanownej publiczności i dostojnym gościom za to ożaki zadowolenia. Zaszczęty ten, abym był jedynym z przewodniczących tego zjazdu cennie się wysoko — tem bardziej, że nie poczuwam się do zasług, które by ten mandat usprawiedliwiał. Jednakże żyłność kolegów i ich wola zniezwala mnie do tego. Moją rzeczą jest być posłusznym woli kolegów z całą pokorą. O zamiarze i celu zgromadzenia rozwiódnie się nie będę, ponieważ to już było powiedziane. Cały przebieg kongresu wyświeć o co tu chodzi i wyrazić moją nadzieję i życzenie, że nie przejdzie ten pierwszy zjazd na polu historycznym bez dobrych

skutków dla powodzenia literatury historycznej. Dość pomyśleć o tem, że tu w tym grodzie jest ziemia klasyczna dla historii naszej i naszej sztuki, że do tych murów, tyle rozmaitych i pięknych wspomnień jest przywiązanych, że w tych dniach, gdy oświadczamy najszlachetniejszego historyka naszego wieków średnich, dość pomyśleć o tem wszystkim, żeby powścią pełną nadzieję, że ten kongres wyda smakomity plon, i że będzie dla nauki pomyślnym.

Przewodniczący odczytał regulamin obrad, według którego sprawozdania nad postawionymi tematami nie mogą trwać dłużej nad 20 minut, przemowy członków kongresu dłużej nad 10 minut, w tym samym przedmiocie można tylko dwa razy zabierać głos. Na sekretarza wesał przewodniczący, dla pełnych posiedzeń kongresu oraz dla sekcji historycznej prof. Bobrzyńskiego i Dra Tadeusza Wojciechowskiego, dla sekcji archeologiczno-artystycznej p. Maryana Sokolowskiego i p. Cylichowskiego.

Po ukończeniu się w ten sposób biura prezydenta i ogłoszeniu porządku dziennego dalszych posiedzeń, prof. Smolka odczytał rozprawę: „O monarchizmie w pierwszych wiekach Polski, w którym nie tylko przedstawił polityczne instytucje czasów piastowskich, ale zarazem i urzędzenia społeczne pierwotnej Polski.

Posiedzenie sekcji historycznej otworzył dziś prezydujący X. Kalinka o. g. 9 i kwadrans zwołując sekretarza do odczytania regulaminu, jako prawa, którego kongres ma się trzymać w swych obradach, poezem udzielił głosu prof. Lisemu.

Profesor Lisie jako referent czyta rozprawę „O zakresie i potrzebach wydawnictwa Monumenta Poloniae Historica, w której stawia pytanie o ile kronika Jana z Komorowa jakkolwiek rzeczą prof. Zeiberga wydrukowana i różne pisma Kalimacha nigdy w zupełności nieogłoszone, wciąż mają w skład Monumentów, a następnie jak dalece lwowskie, ruskie i kroniki czeskie mają być publikowane w tym zbiorze. Po krótkim wyjaśnieniu prof. Szujskiego, który zwrócił uwagę komisyi lwowskiej na szanowne almanachy w wieku XVI, znajdujące się w Bibl. Jagiell. zabrał głos prof. Szaraniewicz i czytał rzeczą o kronikach ruskich, podał myśl nader trafną, podjęcie nowego wydawnictwa „Monumentum Rusci“ dzieje Polski wyjaśniających, i zastanawiał się nad tem, które latopisy mogłyby wejść w skład tej nowej publikacji. Niemniej streszczał wszystkich przemówień. Prof. Caro wyraził radość swoją, że ma się zająć w tak dostojnym uroczonym gronie, radził, by komisyja nieograniczyła się na wydawnictwo dzieł Kalimacha do rzeczy bezpośrednio polskich, ale objąć wszystkie pisma tego humanisty, które nigdy dotąd w całości wydane nie były. Profesor Roepke dodał, że i on kiedyś zamyslał o wydaniu zeszłych Kalimachowych z Polską stosunek mających i ma dokładne kopie niektórych, a że nie sądzi, aby mógł już wrócić do tego przedmiotu, radzając sobie być innego materiały w darze komisyi. Słowa te zgromadzenie oklaskami pokryło, które dowodzą, jak dalece polskiej jednego z pierwszych uczonych niemieckich, który sprawdził i miłośca dla Polski zawsze się odznaczał. Po głosach p. Radziwińskiego, prof. Bobrzyńskiego, p. Paszewskiego, prof. Smolki, prof. Nehringa, prezydujący usnął dyskusję na wyszerpaną i oddał głos referentowi, a gdy prof. Lisie na różne pytania w tej dyskusji stawione odpowiedział i podjękował za światło uwagi, z których komisyja lwowska skorzystała nieomieszkając, prezydujący otworzył dyskusję nad drugim przedmiotem.

Prof. Bobrzyński czyta referat o zapiskach sądowych i ich wydawnictwie. Żąda dokładnego rozdziału zapisków sądowych, prawnych, administracyjnych, politycznych i skarbowych, radzi, aby zapiski aż do końca XV wieku ogłaszać in extenso, dalsze zaś jedynie w treści, pragnie, aby zapiski skarbowe zebrał razem dla utworzenia dokładnego obrazu naszej skarbowości, zastrzegając, aby każdy przedmiot przez speyalnego wydawcę został opracowany. Po krótkim objaśnieniu p. Jaroschowskiego, X. Kalinka oddał głos prezydeny p. Jaroschowskiemu, wniósł, że ponieważ mowa o zapiskach urzędowych, należałoby zwrócić uwagę na źródło pierwszorzędne, wprawdzie nie do dawniejszych wieków, ale do trzech ostatnich wieków, które bądź co bądź są sercem naszego najbliższe. Tem źródłem są lauda sejmikowe. Rzecz godna uwagi, że naród, który żył tak pełnem życiem parlamentarnem, tak mało

ma w swojej historii parlamentarnej ogłoszonych dokumentów. Wprawdzie komisyja historyczna przygotowała od lat wielu wydanie dyaryuszów, ale choć to dokument w zasadzie jest nie mniej ważny, to jednak w praktyce rzeczą ma inną, że aż do Stanisława Augusta dyaryuszów urzędowych nie mamy.

Tu mowa wyrażała znaczenie laudów, jako dokumentu najwiarogodniejszego do poruszenia opinii kraju t. j. każdego województwa w kwasyach podawanych przez Króla i szanownemu obywatelstwu — rzeczą każdym sejmem. Zbiór tych laudów w całości istnieje. Wprawdzie drukować je in extenso byłoby przedsięwzięciem olbrzymiem, ale też nie ma tego potrzeby, bo dość z każdego zwołania sejmików dać kilka laudów w całości, a resztę nazwać o ile się w treści jedno od drugich różni. W ten sposób lauda z każdego panowania mogłyby się w dwóch lub trzech tomach pomieścić, leżałoby to już niemałe zadanie, dla tego mowa wnoszą aby kongres prosił Akademię, żeby ta wydawnictwo bez zwłoki rozpoczęła, a znaną wytrzymałość Akademii ufa mozo, że eo rozpocznie tego i dokona.

Zgromadzenie przyjmuje ten wniosek z rękoma oklaskami.

Prof. Szujski odpowiada, niezaprzeczając ważności laudów, jednak dyaryusze z natury rzeczy są ważniejsze i że od nich komisyja powinna rozpocząć, na co X. Kalinka mniema, że przyklasną należą działaniu komisyi, ale et haec faciendum et illa non omittenda.

Pan Jaroschowski popiera zdanie prezydującego objaśniając, że dyaryusze nasze jako nieurzędowe i przez ochotników spisane tak są często niedokładne i niewyrażne, że dopiero lauda dać mogą, wiadomości o właściwościach każdego województwa i o jego imieniu domagał się poseł. Zresztą rzecz to zasobów finansowych, które komisyja będzie miała do rozporządzenia.

Prof. Lisie zwrócił uwagę, że prof. Bobrzyński podniósł tyle i tak ważnych kwestyj, że niepodobna na nie stante pede odpowiadać i z tego powodu wyraził życzenie, aby przed przystąpieniem do Bóg zjadł takie pytania były zawczasu ogłoszone, aby każdy jak należało mógł przygotować się, zdanie swoje utworzyć i poddać pod deysyję kongresu. Opinia ta przez wielu członków była podzielona. O to rozdziału pracy około wydawnictwa zapisków sądowych między fachowych wydawców, powołał sobie być innego zdania z powodu, że nie zawsze się zdarza, żeby jeden i ten sam matorwał wielu uczonym był naraz przystępnym, a więc kto go ma w ręku powinien jak umie do niego go wyszerpać.

Prof. Caro zwraca uwagę na ważność materiału historycznych w Archiwum państwowym w Moskwie przechowywanych. Zbierają głos: pan Radziwiński o wydawnictwach komisyi archeologicznej kijowskiej, w której voluminach znajdują się nader cenne zeszły, tak dobre z tego zakresu, o którym mówił prof. Bobrzyński, jak również z tego, który podniósł prezydujący.

X. prof. Łukowski mówił o ważności zapisków konsystorskich, następnie po słowach pana Piekoskiego, który starał się gościć zdanie prof. Bobrzyńskiego ze zdaniem prof. Lisiego, referent bronił swojego zapatrywania, uważając jednak niektóre życzenia mówców. W końcu zwrócił się do profesora Caro i dziękował mu za udzielone tak ważne wskazówki w dalszym poszukiwaniu źródeł. O godzinie w pół do dwunastej prezydujący ogłosił posiedzenie wydziału historycznego jako zamknięte, zapowiadając przedmiot, które będą rozbiorene na posiedzeniu popołudniowym i prosił, aby ożonkowie zebrał się o godz. 3-jej bez quart d'heure de grace.

Kronika miejscowa i zagraniczna

Kraków 20 maja.

Na wczorajszym posiedzeniu Towarzystwa lekarskiego krakowskiego odczytano i uchwalono zmiany w statucie Towarzystwa poczynić się mające, dla ostatecznego porozumienia się z Tow. lekarzy galicyjskich potrzebne. Dr. Seiborowski, przewodniczący komisyi stałej, zawiązał w Tow. lek. w celu popierania przemysłu krajowego w zastosowaniu do celów lekarskich, zdał sprawę z nadesłanych środków i wymienia służącemu na polecenie.

Dziś rano rozpoczęły się w krakowskim Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń posiedzenia wydziału obrachunkowego Rady Nadzorczej.

Wczoraj pożegnało na dworcu kolei grono obywateli miasta p. Opalkę, dyrektora tutejszej fabryki

cygar, odjeżdżającego, jako Radca skarbowy do Serajewa. Był to wymowny objaw sympatyj, jaką szanowny urzędnik zjednał sobie w mieście naszym.

W sprawozdaniu z posiedzenia Akademii, mianicie wydrukowanym zostało, że p. Tadeusz Pilat mianowany został członkiem korespondentem Akademii, jest nim mianowany p. Roman Pilat.

Rzeczogin 17 maja.

Kłęski za kłesami spotykają naszą biedną parafę. Dnia 8 b. m. grad spadł u nas, zniszczył wszystkie żyto; był wielkości dużego jabłka, a męstwo pata domowego i dziękiego zostało zabite i dotąd jeszcze wszędzie można je znaleźć. Po gradzie tak gwałtowna ulewa spadła, że potoki ogromnie weszły i wszystkie grunta nadbrzeżne kamieniami zasypany. Był to prawdziwy sąd ostateczny! Niedość na tem. Wszędzie żył o mało w swych nurtach nieopierzal X. Kacze, wikarego, który widząc drzewo budowlowe, ofiarnością parafian dla proboszcza nagromadzone, rzucił się z domownikami na jego ratunek. Włóczenie zdołało go już na pół martwego prawie, ówierać mili od Limanowy z wody wyratować. Dnia, gdy to pisał, nową plagą Bóg nas chce próbować: oto nieprzełiczone chmury szarańczy, ciągnące od wschodu ku zachodowi, zaciemniają słońce, padają na resztki plonów, które biednemu rolnikowi grad i powódź zostawiły. Ludzie mi mówią, że to dzisiejsze zjawisko od kilku dni w innych wsiach to śliskiej siły się powtarza.

Krynica 16 maja.

Słowa nieodżałowanej pamięci dra Dietla „naród o urządzenie swoich zdrowiości niedbały, nie poznał się na bogactwach swojej ziemi i nie stanął jeszcze na tym stopniu cywilizacji, która ciągnąc korzyść z rodzinnych swych skarbow, mnoży pomyślność i szanowność kraju“ — w Krynicy niepozostawiając głosem wolażącego na paszy. Patrząc bowiem na to, co się dotychczas w Krynicy zrbilo i o się obecnie tu robi, a przyjemnością wyznajemy, a z nami niezawodnie wszyscy powtarzają, iż tutejszy Zakład zdrowoty najrzetelniej spełnia wzniosłą myśl Dietla, skoro się zabiega coraz nowymi urządzeniami i ulepszeniami. Obecnie buduje się tu nowy i okazały gmach lazienkowy o 28 gabinetach, wyłącznie na kąpiele borowinowe przeznaczony, którego mury już niebawem pokryje dach ogniotrwały. Budowa nowych lazienek borowinowych (projekt rządowy) inżyniera Emila Skowronskiego, ilość pokoiów lazienkowych wzniesie do imponującej cyfry 100 gabinetów kąpielowych, przez co uczyni się zadosyć tylko potrzebę ale i wygodzie w wyborze najdogodniejszej dla każdego godziny do kąpiele, a podział kąpiel borowinowych na dwie klasy umożliwi i miuż zaszczepić ich używanie. Budowa tego nowego gmachu lazienkowego do imponującej cyfry 100 gabinetów kąpielowych, przez co uczyni się zadosyć tylko potrzebę ale i wygodzie w wyborze najdogodniejszej dla każdego godziny do kąpiele, a podział kąpiel borowinowych na dwie klasy umożliwi i miuż zaszczepić ich używanie. Budowa tego nowego gmachu lazienkowego do imponującej cyfry 100 gabinetów kąpielowych, przez co uczyni się zadosyć tylko potrzebę ale i wygodzie w wyborze najdogodniejszej dla każdego godziny do kąpiele, a podział kąpiel borowinowych na dwie klasy umożliwi i miuż zaszczepić ich używanie.

Opócz wzamiankowanego nowego gmachu lazienkowego już teraz na ukończeniu kanalizacja przez całą tutejszą kład, w długości około 800 metrów tudzież krótka będą ukończone, jeszcze w roku zszalem rozpoczęte wodociągi, 1500 metrów długie, zaopatrujące wodą zdrową nie tylko potrzeby gospodarze, ale i nstrzegając sposobność do urządzenia zaprojektowanych wodotrysków i stawków ku ozdobie tutejszego parku i promenad, tudzież ku niestannemu oczyszczaniu kanalizacji. Ile na tem zyskają stonki zdrowotne zakładu, ile będzie wszechstronnego pożytku, wygodę a nawet przyzodobięcia i przyjemności, każdy łatwo pojmie i zrozumie.

Nie możemy również zamilczeć, iż obecnie buduje się kosztem funduszu krajowego a przy współudziale rząd, niemal na nowo całe gościniec z Musyny do Krynicy, którego dawny kierunek zmieniono na lepszy z dodaniem nowych i trwałych mostów tudzież znacznych nasypów, a zupełnie nowego wyszrodowania na całej 9 kilometrowej długości.

Dworzec na stacyi Musyna-Krynica przybudowaniem tego roku nowego pawilonu będzie znacznie rozszerzony.

Obok tylu nowych urządzeń i ulepszeń wspomnieć nam jeszcze należy o zrobieniu nowej dębowej posadzki (380 metr. kwadr.) w krywym chodniku przy zdroju krynickim — o uregulowaniu promenad — o zaprowadzeniu w domach skarbowych watekocetów, o renowowaniu pokoiów i odnowieniu ich umeblovania, tudzież o wielu na pozór drobnych sprawach od których jednak wygoda gości zawisa. Tyle robót obecnie tutaj w toku będących, nstręczyło zatrudnienia i zarobku dla mnóstwa pracujących, toteż obecnie jest tu wielki ruch i zajęcie dla robotników gdyż i prywatni właściciele domów gościnnych zatrudnieni są ich renowowaniem, a od roku zeszłego trzy nowe domy tu wybudowano. Błogo widzieć tu to zajęcie i tę pracę nstręconą dla setek osób w

śród nich ma i mieć powinno podnoszenie naukowych posiomu. Te świadectwa wystawiły sobie obie testatorki, takie też zapisał nie Akademia w swej wdzięcznej pamięci.

Wreszcie Szan. nasz kolega Dr. K. Estreicher złożył w tych dniach na ręce Prezesa deklarację, mozą której ofiaruje na rzecz Akademii 13,000 sir. a to stosownie do ostatniej woli s. p. Piotra Wereszyskiego, który przeznaczył dla tego Dra Estreichera 11,000 rub. sr. do rozstrąsania według własnego uznania w celach powołanego użytku.

Wszystkie inne dary, jak zwykle szeregółowo ogłaszane w Roczniku, tak i te które w roku ubiegłym otrzymała Akademia, już tam znalazły dla siebie odpowiednie miejsce. P. yjmuujemy je z prawdziwą wdzięcznością, bo zasilały nasze zbiory, nadawszystko bibliotekę, dostarczając one do badań pomocy, jakiej własnymi środkami Akademia zjednaćby sobie nie mogła. Do szanowniejszych tego rodzaju darów należą w tym roku z legatu s. p. Starosty Siemionowskiego prócz wielu książek, piękny zbiór tak jego własny jak obcych akwarel i rysunków; powtórna przesyłka s. Limy od p. Klugera, krakowianina, liczących tkanin, wyrobów z drzewa, gliny i metalu, pochodzących z dawnych grobowisk peruwiańskich, po jenerale Ludwiku Bystrznowskim s. Paryża przesłało 100 dzieł treści literackiej, inżynierskiej i wojskowej, od p. Zienkowskiego s. Medyolanu trzećią przesyłką dzieł cennych rozmaitej treści, od p. Spasowicza krocznie nadane, jako kosztowne wydawnictwa rosyjskie, legatem p. Piotra Wereszyskiego s. Petersburga przekazany Akademii bardzo liczny księgozbiór, wreszcie od hr. Wand. Pusłowskiego 34 rękopismione kodeksy, gdyby opatrzone natchnieniem rycho nadesłano Akademii, ledwie bowiem to nastąpiło, gdy nieszczerbieniem słynącego się siedziba pod Warszawą stała się pastwą plomieni.

Sprawy administracyjne w stosunku z Władzami, wchodzący już poniekąd w zakres czynności naukowych, po większej bowiem części wymagają wyjaśnienia na nauczonych partych.

Wiadome już w myśl wniosków komisyi akademickiej, urządzenie Archiwów krajowych w Krakowie i Lwowie, zostało w wykonanie wprowadzone, skoro tylko od powołanych do tego urzędników, we Lwowie Wydział krajowy, w Krakowie w jego zastępstwie Prezes Akad. odebrał przysięgę. Odtąd udział Akad. w sprawach archiwalnych ogranicza się do ocenienia kwalifikacji kandydatów starających się o miejsce bądź w lwowskim, bądź w krakowskim Archiwum krajowym.

O obecnym uwagach wypracowanych na żądanie Wydziału krajowego w przedmiocie ornamentyki gmach sejmowego we Lwowie, mówim w roku poprzednim. W dalszym toku tej sprawy, Członkowie komitetu akademickiego, skutkiem odczyty Wydziału krajowego udali się do Lwowa, gdzie w bezpośrednim porozumieniu z Komitetem w tym celu także zawiązanym, rzecz ostatecznie załatwiona.

Wreszcie na żądanie Wydziału krajowego o wysłanie delegata, mającego uczestniczyć w nadzied nad ustawą o rybołówstwie, komisyja fizyograficzna poleciła prof. Max. Nowickiego, lub w jego zastępstwie prof. Ant. Wierzej-skiego.

Gdy przy końcu się w Krakowie odbudowa Sukiennic, w myśl budowniczego p. Prylińskiego zaszła potrzeba trzech krótkich epigrafów, tudzież najtrudniejszej skreślonych kolei, jakie gmach ten monumentalnie przesyłał od swego początku, aż do dni ostatnich; dostarczyła ich Akademia, pierwszych w łacińskim, drugiego w polskim i łacińskim języku, żeby o tym niezmąwiadku wzrostu, upadku i usiłowań narodu, kogo to obokodzić może, nie tylko krajowicie, leż i cudzoziemiec, mógł powścią wiadomość.

Jeseli w końcu wspomnieć mi wypada o przegladaniu, a w miarę potrzeby prostowaniu przekładu polskiego ustaw państwa, o ile w tym celu tłumacz urzędowy odwołuje się do Akademii, to przy tej sposobności nie mogą pominąć uszanowania jego gorliwości i sumiennego starania o wierność przekładu i poprawność języka. polegając na nie tyle na bezwzględny puryzm wyrazów, ile na przestrzeganiu jego ducha w składni i znaczeniu. Narzekaniu na wadliwość tłumaczeń, o ile doszły do ocenienia Akademii, przekonały ją, że pochodzą raczej z tradycji, niż z rzeczywistego słusznego powodu.

Lieba Akademii, Towarzystw i Zakładów naukowych, z którymi Akademia nasza wymienia swoje publikacje, wyniosła dotąd 96, zwiększyła się w tym roku 4ma, która w tym celu do nas się zgłosiła. Takimi są: Geograficzne Towar. w Petersburgu, Towar. przyjaciół starożytności tamże, Towar. archeologiczne chorwackie w Zagrzebiu, Museum Taylora w Harleimie.

Oo do urzędów i składni Akademii w roku ubiegłym, stanowisko sekretarza jenerałnego, na mooy wyboru dokonanego w d. 8 listop. powierzyła ona na nowo Drowi prof. Józefowi Szujskiemu.

Po wyborze członków w zaproszonym roku dokonanym, w świeżo ubiegłym żaden grona naszego nie zwiększył, a oprócz tego kilku oczekuje jeszcze najwyższego potwierdzenia. Natomiast, smutnem przeznaczeniem, nie było jeszcze roku, w którym nie wypadłoby nam zasnąć śmierci kilku z naszych towarzyszy.

Uległ jej w tym czasie 4sh z pomiędzy zwyczajnych, 2ch z grona nadzwyczajnych. Z pomiędzy pierwszych Piotr Bursyński, est. czynny w wydz. histor., któremu jako zmarłemu przed sześciornocnym posiedzeniem publicznym, już wówczas poświęciłom należne wspomnienie.

Drugi z kolei est. tegoż samego wydziału zmarł w Paryżu Teodor Morawski pamiętny w zawoście literackim z historii narodu polskiego, noszącej cechę miłości prawdy i przekonania o partego równie na naucz jak i długim doświadczaniem życia. Miał ten silny charakterem, po trudach ruchliwej młodości, po udziale w rządzie

Królestwa polsk. w r. 1831, po zapasach w emigracji, zawsze cysły w działaniach politycznych kiedy zgnany wiekiem, nie mógł już inaczaj, jeszcze umysłem i piórem dla narodu pracować. Żył w gronie najpierwszych powag w emigracji, do takich też historia pewno go policy, jak nuka zostawił dla niego chlubne miejsce w rzedzie swoich pracowników.

Pokrewny duchem prawdy, czystością zasad, wytrwałością w pracy, a wreszcie życiem i śmiercią w obczyźnie, był członek koresp. Akademii w tym samym wydziale Bronisław Zaleski. Zarhartowany w szkole nieszczęśliwej, przez którą przewodziła go wojkowa orenburska służba, umiał on sności późniejsze cierpienia z poddaniem się chrześcijańskiemu i z tą pogodą umyłu, która w obojętności nadawała mu pewien urok słodczy, a mimo pobliżności dla drugich, umiał zachować w zasadach wytrwałość, ufnosć i wiarę religijną. Wiadome jego stanowisko w sprawie uwłaszczenia włościan, wiadomo też, co go szajmowało, gdy się z kraju wydził. Sekretarz Towarzystwa historyczno-literackiego w Paryżu, jego Roczników twórcą i wydawcą, złożył w nich prace odznaczające się, równie jak inne, którym tylko mógł się poświęcić swobodnie, sumiennie w doświadkanu prawdy, szerszością w jej opowiadaniu a wdziękiem formy dostrojony do harmonii panującej w jego sercu i umyśle. Zawsze żył w Akademii, był on jej najwierniejszym przyjacielem aż do końca życia; nieocenionym pośrednikiem w jej naukowych stosunkach, usłusznym w każdej potrzebie a uprzedzającym, gdy ją sam dostregł lub przewidział. Jak wysoko Akademia oenić to umiała, chciała dać temu wyraz, upraszając Tow. hist. lit., żeby w czasie pogrzebowego obrzędu stało się tłumaczem jej bolesnego uczucia i wdzięcznej pamięci.

Ostatnim z członków zwyczajnych, któremu towarzyszył do grobu, był Józef Tetmajer, korespondent w wydz. mat. przyrodn., był oficer sztabu głównego wojska polsk., później bu-

(Dokończenie nastąpi).

